

בנימין ברסון

מאנגלית: ליאור שטרנברג

עירום מול עירום

אכן, זהו נדאי החוף המדבר, משתנה תחת השמש. כל שאנו רואים עתה ממקום עמדתנו הוא:

אנשים בכגדי ים, שותים משקאות קלים או כבדים, אוכלים מאכלים קרים או חמים, מפטפטים, צוחקים מדי פעם, שוחים עם או נגד הגלים (עורותיהם הופכים חסינים לשמש ככל שהם נחשפים אליה יותר);

ילדים במשחקם רודפים אחר מה שינחה אותם לעד; קיוסק על חול טובעני – ספק יחידי לעת עתה; כפאות נוח תחת שמשיות תפוסים או פנויים, מפזרים בצבעוניות על המשטח החד פעמי הזה בזהוב צהבהב, בגבה פני הים.

אם כי לא נותר כל סימן לרגלים שדרכו על החוף הזה בזמנים שקדמו לפלישתו של הגל האחרון (ההולך ונסוג ברגע זה ממש); או לאוהבים העתיקים אשר זמן מה מאז הלכו לאחרונה לארך החוף כבר לא נותר להם יותר מה להסתיר זה מזה או מכל אדם אחר.

או למלחים, לזונות, לסוחרים היום והלילה בנמל ההומה, שפעם שלטו במפרץ הזה.

בקור הלילה ובלהט היום, בצמא ובשימון.

שירתה של הגר (שעמה מזדהה המשוררת) נכתבת בהשראת הוית המדבר, חזיונותיה ונבואותיה הם מתעוועי המדבר ואלו מלווים את העלילה מראשיתה ועד תומה.

המדבר שמשמש מקום מגורים למשוררת, מקבל משמעות סימבולית בעלילה כמפלטה של האשה המנודה, ושל בנה (ואולי של הערבים?). חיזוק לקשר בין ישמעאל לערבים ניתן למצוא בשורות: "עיני ישמעאל התבוננתי/ נדודים/ נדודים בעיני/ וגעגועים". קשה שלא לקשור בין נדודי האסלאם במדבריות לבין נדודי ישמעאל, ואולי אף בין גירוש עם אמו לגירוש הפלסטינים מארץ ישראל.

רק עם מותה של שרה המשפחה מצליחה להתאחד שוב. שרה מוצגת, באופן מרומו ועקיף, כגורם מפלג ומחבל: "מתה שרה... ימים ישב עמי יצחק לנחמה. היינו בשלום" (עמ' 141). בניגוד לשרה, הגר היא הדמות המפייסת בשיר, הסלחנית. גם בנידויה ובעליבותה היא שואפת לשלום, להרמוניה ולאחדות בין האחים (האומנם שוב כאנכרוניזם ליחסי ישראל-ערב?). בפרק האחרון, עם מותו, מצווה אברהם את בניו לאהבה ולשלום. מוטיב השלום מוגזם ומעט מביך, ורמזיו שהועברו לאורך האפוס באופן מעודן, מעוררים לעת סיום אי-נחת בקרב הקורא המודרני הישראלי.

השיר העלילתי נחתם בנבואה עתידית, שהיא תמונת גוף אקטואלית "ותשכח אהבת יצחק וישמעאל/ ואחוז בני בני בנים בחרב וריב" (עמ' 149). הפתרון שמציעה המשוררת, בשם הגר, שנעשתה בסוף העלילה לגיבורה עוצמתית, הוא להשכין שלום בין שני האחים, לזכור כי "ישמעאל ויצחק אחים!" לתיקון העוול המקראי כמתואר בספרה מצרפת המשוררת קריאה אקטואלית פוליטית, המכוונת לתיקון עוול ששורשיו נעוצים בצרות עין, קנאה ושנאת חינם.

ניקולא אורבך

גם הילדים שנשכחו מזמן ועדין להוטים לתת לנו את גרסתם שלהם, אינם נראים עוד.

אין סימן לכחות פולשים הבאים מן הים או לכחות המגנים ההורפים אותם בחזרה אל תוכו. לא נראה לעין גם הדל מבין הצופים התמימים שהביטו בספינות שהפליגו מן החוף וקטנו אל תוך האפק, רק על מנת לשוב ולהתעצם למראה עד שיעגנו בכל הדרך, בזמן שבדקו ושבו ובדקו (את מטלטליהם).

עתה, רגע לפני תם הסיור – מי היה מאמין שהנערה הזו שאנו רואים עומדת בקצה המרחק של קו החוף, מודדת אולי את עירמה כנגד זה של השמש

מביטה הישר בעין הגל (הממתין וקוף למשך אותו שבירר רגע בלתי מריד הקודם לשברונו) בטרם תצלל וראשה לפנים, מתחתיו.

סכויים קלושים, היית אומר, בהתחשב בכל שהיה ושלא השפלנו לראות עד כה.

ובכן, מה באשר לכל שלא נתן לנו עדין, מאז פלישתו של הגל הראשון אי פעם?